

UVOD

Organizovani kriminal u današnje vrijeme predstavlja najopasniji vid kriminala s toga je on kako u međunarodnim razmjerama, tako i na nacionalnom nivou, postao jedno od najaktuelnijih pitanja. Ovaj vid kriminala sam po sebi predstavlja posebnu opasnost po društvo, s obzirom da se radi o pojavi koju karakteriše visok stepen kriminalnog kolektiviteta s različitim načinima organizovanosti i učešćem više lica. Gledajući područja koja čine organizovani kriminal u svakodnevnoj Bosansko-Hercegovačkoj stvarnosti, te u okviru toga aktivnosti i funkcionisanje sistema organizovanog kriminala, nameće se potreba da se o ovom problemu posveti više pažnje na iznalaženju rješenja, kako i na koji način suzbiti i smanjiti ovu pojavu.

Na žalost i u našoj državi ovaj vid kriminala je u porastu, s obzirom da je Bosna i Hercegovina u tranziciji i u fazi uspostavljanja institucija koje se bore protiv ovog vida kriminala. Činjenica da u Bosni i Hercegovini ne postoji jedinstvena zaštita i kvalitetna kontrola granice, te kada tome dodamo još i veoma slabu koordinaciju i saradnju policijskih tijela na teritoriji BiH, onda sve to zajedno doprinosi i svrstava našu zemlju u centralnu trasu za krijumčarenje droge, oružja, ljudi te organizovanje prostitucije i drugih vidova organizovanog kriminala. Svakako da niti jedno društvo, kao ni država nije pošteđena ovih pojava, razlika je samo u stepenu i procentu zastupljenosti ovih pojava od regiona do regiona i od države do države. Po tome je naša zemlja, dijelom zbog proteklog ratnog vremena ali i zbog procesa tranzicije u kojem se nalazi, bila ali još uvijek i ostala pogodno tlo za razvoj različitih vrsta kriminalnih aktivnosti, samim tim i organizovanog kriminala, kao jednog od najtežih oblika.

Evropska Unija od zemalja zapadnog Balkana traži da pojačaju borbu protiv organizovanog kriminala, korupcije i ilegalne migracije, što je jedan od preduslova za prijem u Euroatlanske integracije. U vezi s tim, Evropska Unija zemljama u procesu tranzicije i njihovog priključivanja Uniji, raznim mjerama nastoji da podupre stvaranje boljeg i efikasnijeg sudskog sistema, te time i snažniju vladavinu prava i zakona, koji su jedan od uslova za razvoj ekonomskih i svih drugih predispozicija za jednakopravno uključenje u Uniju Evropskih zemalja. Organizovani kriminal sa svom svojom specifičnošću koja ga karakterizira, redovno podrazumjeva u njegovu umiješanost pojedinaca predstavnika vlasti, odnosno, institucija za sprovođenje zakona, policije, tužilaštva i suda, radi nesmetanog obavljanja svojih aktivnosti. Pored ovih navedenih mora se imati u vidu uključenost u kriminalne organizacije i lica koji predstavljaju zakonodavnu vlast, što bi predstavljalo najviši nivo organiziranosti, ako bi njihovo dovođenje u poziciju kreatora zakona podrazumijevalo ostvarivanje ciljeva kriminalne organizacije kroz donošenje labavih, redovno nedorečenih i kriminalno pogodnih zakona. Iz ovih uvodnih riječi proizilazi činjenica, da organizirani kriminal predstavlja jedan zamršeni krug, koji nije jednostavno dokazati organima koji rade na njegovom sprečavanju, otkrivanju i suzbijanju. U vezi navedenog, kroz ovu prezentaciju, u prvom njenom dijelu nastojaću se zadržati i odgovoriti samom pojmu organizovanog kriminala, predstaviti njegove karakteristike, ali i suprostavljena mišljenja krivičara, praktičara, kriminalista o tome šta zapravo obuhvata pojam organizovanog kriminala. U nastavku ću nastojati ovaj vid kriminala prikazati kroz prizmu njegovog organizovanja i funkcionisanja i kroz okvire zakona u BiH njenim entitetima, Srbiji, odnosno njegov krivično pravni i krivično procesni aspekt.